

Kulturdepartementet

Betänkandet Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35 (Ku2019/01318/CSM)

Svenska kyrkan gestaltas huvudsakligen av de lokala församlingarna, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva mission och diakoni. Som ett utflöde av detta grundläggande uppdrag bedriver församlingarna verksamheter som på olika sätt bidrar till människors fysiska, psykiska, och existentiella hälsa liksom till social sammanhållning i de lokala sammanhangen. I egenskap av aktör, som på olika sätt bidrar till samhällets välfärd i en bred bemärkelse, samverkar församlingarna ofta med det offentliga i olika uppdrag och erhåller ibland bidrag av offentliga medel för detta.

Svenska kyrkans yttrande

Svenska kyrkan välkomnar utredningens intention att säkerställa en rättssäker, tydlig och enhetlig prövning av ansökningar om bidrag från allmänna medel. Det föreslagna demokrativillkorets utformning som en uppräkningslista av handlingar, som diskvalificerar en organisation från att erhålla statsbidrag torde, enligt Svenska kyrkans mening, ge bättre förutsättningar för tolkning och tillämpning.

Svenska kyrkan *tillstyrker huvuddelen* av de förslag som lämnas i betänkandet. Samtidigt ifrågasätter Svenska kyrkan några av betänkandets förslag och föreslår i några fall vidareutveckling av givna förslag

Svenska kyrkans synpunkter

- Svenska kyrkan vill betona vikten av att värna och aktivt verka för en grundläggande tillit mellan olika sektorer i samhället.
- Svenska kyrkan vill framhålla betydelsen av att kyrkors och trossamfunds bidrag till samhällslivet och samhällsutvecklingen tas tillvara och främjas av det offentliga i likhet med vad som gäller för resten av de civila samhällets organisationer.
- Svenska kyrkan menar att det föreslagna demokrativillkoret kan bidra till en mer tydlig och enhetlig prövning av bidragsansökningar än tidigare formuleringar men ser även svårigheter i dess utformning och tillämpning.
- Svenska kyrkan menar att det behövs finnas en värderingsskala för allvaret i olika typer av avvikelser från demokrativillkoret.

- Svenska kyrkan menar att det är en oproportionerlig konsekvens att en riksorganisation eller en paraplyorganisation exkluderas från statsbidrag på grund av agerandet av en enskild företrädare i en lokalförening eller hos internationell samarbetsorganisation.
- Svenska kyrkan menar att det behöver finnas angivna tidsgränser för hur lång tid ett agerande i strid mot demokrativillkoret ska beaktas och hur långt tillbaka ett brott mot demokrativillkoret ska orsaka krav på återbetalning av bidrag.
- Svenska kyrkan menar att det är väsentligt att de utredningar som bidragsgivande myndighet gör vid nekande av bidrag kännetecknas av opartiskhet och kvalitet så att allmänhetens förtroende för systemet upprätthålls.
- Utbildning i frågor om bidragsgivning och om innebörden i demokrativillkoret bör erbjudas civilsamhällets organisationer och dess företrädare i samverkan med det offentliga.
- Svenska kyrkan förespråkar att en uppföljning behöver göras framöver av hur det nya demokrativillkoret tillämpas vid bidragsgivning och vilka effekter denna tillämpning får för organisationernas verksamhet. I denna utvärdering bör representanter för civilsamhället inkluderas.
- Svenska kyrkan menar att betänkandets förslag och skrivningar aktualiserar frågan om ett förtydligande av demokrativillkor för bidragsgivning snarare borde regleras via lag än via förordningar.

Uppsala den 24/10 2019

På kyrkostyrelsens vägnar

Antje Jackelén
Ärkebiskop, ordförande

Gunilla Hallonsten
Avdelningschef